رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

පොදු ජනතාවට වැදගත් වන පාඩම්

සිංහල | سنهالي | الدروس المهمة لعامة الأمة

ගරු අෂ්-ෂෙයික් අල්-අල්ලාමා
අබ්දුල් අzසීස් බින් අබ්දුල්ලාහ් බින් බාzස්
(උත්තරීතර අල්ලාහ් ඔහුට ආශිර්වාද කරන සේක්වා)

الدُّرُوسُ المُهِمَّةُ لِعَامَّةِ الأُمَّةِ

පොදු ජනතාවට වැදගත් වන පාඩම්

لِسَمَاحَةِ الشَّيْخِ العَلَّامَةِ عَبْدِ العَزِيزِ بْنِ عَبْدِ اللهِ بْنِ بَازٍ رَحِمَهُ اللهُ

ගරු අෂ්-ෂෙයික් අල්-අල්ලාමා

අබ්දුල් අ^Zසීස් බින් අබ්දුල්ලාහ් බින් බා^Zස්

(උත්තරීතර අල්ලාහ් ඔහුට ආශිර්වාද කරන සේක්වා)

අපරිමිත දයාන්විත අසමසම කරුණාන්විත අල්ලාහ්ගේ නාමයෙනි.

කර්තෘගේ පෙරවදන

සියලු ප්‍රශංසා විශ්ව පරමාධිපති අල්ලාහ් සතු ය. තව ද අපගේ නබිනායක මුහම්මද්තුමාණන් කෙරෙහි ද, එතුමාණන්ගේ පවුලේ උදවිය හා එතුමාණන්ගේ මිතුරන් යන සියලු දෙනා කෙරෙහි ද මහිමාන්විත අල්ලාහ්ගේ ශාන්තිය හා සමාදානය උදා වේවා!

ඒ සියල්ලෙන් පසු,

මෙය ඉස්ලාම් දහම පිළිබඳ පොදු ජනයා දැන ගත යුතු ඇතැම් කරුණුවල සාරාංශගත වදන් එකතුවකි. මෙයට "අද්-දුරූස් අල්-මුහිම්මා ලි ආම්මතිල් උම්මා" (පොදු ජනතාවට වැදගත් වන පාඩම්) යනුවෙන් මම නම් තැබුවෙමි.

මෙම කෘතිය මුස්ලිම්වරුන්ට ප්‍රයෝජනවත් කෘතියක් ලෙස පත් කරන මෙන් හා මාගේ මෙම කර්තව්‍යය පිළිගන්නා මෙන් උත්තරීතර අල්ලාහ්ගෙන් මම ප්‍රාර්ථනා කරමි. සැබැවින් ම ඔහු ත්‍යාගශීලී ය; අතිශයින් තිළිණදායක ය.

පළමු පාඩම සූරා අල්-ෆාතිහා සහ කෙටි සූරාවන්

සූරා අල්-ෆාතිහා සහ සූරා අZස්Zසල්Zලා සිට සූරා අන්නාස් දක්වා තිබෙන කෙටි සූරා කිහිපයක් මනා ලෙස කියවීම; ඒවායෙහි අවබෝධ කරගත යුතු අනිවාර්ය කරුණු විස්තරාත්මක ව දැනගැනීම; එමෙන් ම ඒ පරිච්ඡේද කටපාඩම් කරගැනීම.

දෙවන පාඩම ඉස්ලාමයේ මූලිකාංග

මෙය ඉස්ලාමයේ මූලිකාංග පහ පිළිබඳ මූලික විස්තරයකි. ඒ අතුරින් වඩාත් ප්‍රමුඛ හා වඩාත් වැදගත් වන්නේ: **'ලා ඉලාහ ඉල්ලල්ලාහු මුහම්මදුර් රසූලුල්ලාහ්'** අල්ලාහ් හැර නැමදුම් ලැබීමට සුදුසු වෙනත් දෙවියෙකු නැති බවත් මුහම්මද්තුමාණන් අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන් බවත් සාක්ෂි දැරීම හා එහි අර්ථය විස්තරාත්මක ව වටහා ගෙන ලා ඉලාහ ඉල්ලල්ලාහ් යන ප්‍රකාශයේ කොන්දේසි පැහැදිලි ව අවබෝධ කර ගැනීම ය.

එහි අර්ථය: **'ලා ඉලාහ'**-අල්ලාහ් හැර නැමදුම් ලබන සෙසු සියලු දෑ අහෝසි ය; ශූන්‍ය ය. **'ඉල්ලල්ලාහ්'** - අල්ලාහ්ට පමණක් නැමදුම සහතික කිරීම ද ඔහුට කිසිදු හවුල් කරුවෙකු නැති බව සහතික කිරීම ද වේ.

'ලා ඉලාහ ඉල්ලල්ලාහ්' යන ප්‍රකාශයේ කොන්දේසි වනාහි: අඥානබව අහෝසි කරන දැනුම, සැකය අහෝසි කරන නිශ්චිතභාවය, බහුදේවවාදය අහෝසි කරන අවංකභාවය, අසත්‍යය අහෝසි කරන සත්‍යවාදීබව, වෛරය අහෝසි කරන ආදරය, මඟ හැරීම අහෝසි කරන අවනතභාවය, ප්‍රතික්ෂේපය අහෝසි කරන පිළිගැනීම සහ අල්ලාහ් හැර නැමදුමට ලක් වන දේ ප්‍රතික්ෂේප කිරීම යනාදිය වේ. ඒවා අරාබි කවි පද පෙළ දෙකක මෙසේ සඳහන් වී ඇත. එහි අදහස මෙසේ ය:

"දැනුම, ස්ථාවරත්වය, අවංකභාවය සහ ඔබේ සත්‍යවන්තකම

ඒ සමග ම ආදරය, අවනතභාවය හා පිළිගැනීම, අට වැන්න අල්ලාහ් හැර දෙවියෙකු ලෙස විශ්වාස කෙරෙන අනෙකුත් සියල්ල ඔබ ප්‍රතික්ෂේප කිරීම."

"මුහම්මදුර් රසූලුල්ලාහ්" සැබැවින් ම මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණන්, අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන් බව සාක්ෂි දැරීම: එනම් එතුමාණන් කවර කරුණක් දන්වා සිටියේ ද එය එතුමාණන් නොසඟවා දැන්වූ බව එතුමාණන් ව සහතික කිරීම. එතුමාණන් කවර කරුණක් නියෝග කළේ ද එහි එතුමාණන් ව පිළිපැදීම, කවර කරුණකින් වැළැක්වූයේ ද, හෙළා දුටුවේ ද එයින් වැළකී සිටීම, අල්ලාහ් හා ඔහුගේ

දූතයාණන් (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් කවර කරුණක් ආගමානුකූල කර ඇත්තේ ද ඒ අනුව ම මිස වෙනත් කිසිදු අයුරකින් අල්ලාහ්ට නැමදුම් ඉටු නොකිරීම. පසු ව ඉස්ලාමයේ ඉතිරි මූලිකාංග සතර පැහැදිලි කර දෙනු ලැබේ. එනම්: සලාත්, සකාත්, රමළාන් උපවාසය හා පහසුකම් ඇති උදවිය මක්කාවේ පිහිටි ශුද්ධ වූ අල්ලාහ්ගේ නිවසෙහි හජ් ඉටු කිරීම යනාදි මූලිකාංග ය.

තුන්වන පාඩම: ඊමාන්හි මූලිකාංග

ඒවා හයකි: එනම්, අල්ලාහ් කෙරෙහි ද, ඔහුගේ සුරදූතයන් කෙරෙහි ද, ඔහුගේ පුස්තක කෙරෙහි ද, ඔහුගේ දූතවරුන් කෙරෙහි ද අවසාන දිනය කෙරෙහි ද, යහපත අයහපත සියල්ල අල්ලාහ්ගෙන් ම සිදු වන අල්ලාහ්ගේ පෙර මිනුම (කද්ර්) කෙරෙහි ද ඔබ විශ්වාස කිරීම ය.

සිව්වැනි පාඩම: තව්හීද්හි කොටස් හා ෂිර්ක්හි කොටස්

තව්හීද්හි කොටස් පැහැදිලි කිරීම.

තව්හීද්හි කොටස් තුනකි. තව්හීද් අර් රුබූබියියාහ්, තව්හීද් අල් උලූයියාහ්, තව්හීද් අල් අස්මා වස්සිෆාත්.

1- තව්හීදුර් රුබූබිය්යා: සෑම දෙයක ම මැවුම්කරු සුවිශුද්ධ අල්ලාහ් බවත් ඒ සියල්ල පාලනය කරන්නා ඔහු බවත් එහි දී ඔහුට කිසිදු හවුල්කරුවකු නැති බවත් විශ්වාස කිරීම.

2-තව්හීද් අල් උලූහිය්යා යනු:"නැමදුම් ලැබීමට සුදුස්සා අල්ලාහ් පමණක් බව සහ එහි දී ඔහුට කිසිදු සහකරුවෙකු නොමැති බව තරයේ විශ්වාස කිරීම" ය. "ලා ඉලාහ ඉල්ලල්ලාහ්" යන පදයෙහි අර්ථය එය යි. තවදුරටත් එහි අර්ථය නම්, "නැමදුම් ලැබීමට සුදුස්සා අල්ලාහ් හැර වෙනත් කිසිවෙකු නොමැත. එමෙන් ම සලාතය, සව්මය ඇතුළු ව සෙසු සියලු නැමදුම් කටයුතු අල්ලාහ්ගේ තෘප්තිය උදෙසා පමණක් සිදු කළ යුතු අතර, ඒවායින් කිසිවක් වෙනත් කෙනෙකු හෝ දෙයක් උදෙසා සිදු නොකළ යුතු ය" යන්න ය.

3-තව්හීද් අල් අස්මා වස්සිෆාත් යනු:"ශුද්ධ වූ අල් කුර්ආනයේ හා සම්මත හදීස්වල සඳහන් අල්ලාහ්ගේ අලංකාර නාම හා ගුණාංග පිළිබඳ තරයේ විශ්වාස කිරීමත් සමඟ ම ඒවා විකෘති කිරීම, ප්‍රතික්ෂේප කිරීම, ක්‍රමය විස්තර කිරීම හා උපමා කිරීම යනාදියෙන් තොර ව, ඒවා අල්ලාහ්ගේ තේජසට හා කීර්තියට සරිලන අයුරින් ඔහුට ම හිමි බවට තහවුරු කිරීම" වේ. එය ක්‍රියාවට නංවන ශුද්ධ වූ අල්ලාහ්ගේ ප්‍රකාශය මෙසේ ය:

﴿قُلْ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ ۝١ ٱللَّهُ ٱلصَّمَدُ ۝٢ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝٣ وَلَمْ يَكُن لَّهُۥ كُفُوًا أَحَدٌۢ ۝٤﴾ [الإخلاص : 1-4]

"(නබි මුහම්මද්!) පවසනු. ඔහු, එනම් අල්ලාහ් ඒකීය ය. අල්ලාහ් ස්වාධීන ය. (කිසි ම අවශ්‍යතාවයක් නොමැත්තා ය.) ඔහු ජනිත නො කළේය. තව ද ජනිත කරනු නොලැබුවේය. තව ද ඔහුට සමාන කිසිවෙක් නොමැත. " (අල් ඉක්ලාස්: 1-4)

තවදුරටත් ඒ ගැන සර්වබලධාරී අල්ලාහ්ගේ ප්‍රකාශය මෙසේ ය:

﴿... لَيْسَ كَمِثْلِهِۦ شَىْءٌ ۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ ۝١١﴾ [الشورى : 11]

"ඔහු මෙන් කිසිවක් නැත. ඔහු සර්ව ශ්‍රාවක ය, සර්ව දෘෂ්ටික ය." (අෂ් ෂූරා : 11)

ඇතැම් ඉස්ලාමීය වියතුන් මෙම තව්හීදය කොටස් දෙකකට බෙදා දක්වා ඇත. එය තව්හීද් අල් අස්මා වස්සිෆාත් යන සංකල්පය තව්හීද් අර් රුබූබියියා තුළ අන්තර්ගත කිරීම මගිනි. එහෙත් එම කොටස් දෙකෙන් ම තව්හීද්හි විස්තර පැහැදිලි වන හෙයින් කිසිදු ගැටලුවක් නොමැත.

ෂිර්ක්හි කොටස් තුනකි. ඒවා නම්, ෂිර්කුල් අක්බර් (මහා ෂිර්ක්), ෂිර්කුල් අස්ගර් (සුළු ෂිර්ක්) හා ෂිර්කුල් කෆී (සැඟවුණු ෂිර්ක්) වේ.

ෂිර්කුල් අක්බර් යනු “(කවරෙකු එම ක්‍රියාවේ යෙදෙන්නේ ද ඔහුගේ) යහ ක්‍රියා සියල්ල ප්‍රතික්ෂේප වීම හා (අල්ලාහ්ගෙන් පාපක්ෂමාවෙහි (තව්බාවෙහි) නොයෙදී) එම ක්‍රියාවෙහි ම නියැලෙමින් සිටින තත්ත්වයෙන් මරණයට පත් වූ පුද්ගලයා අපායේ සදාතනික ව සිටීම අනිවාර්ය කරන්නකි. අල්ලාහ් දෙවිඳාණෝ මෙලෙස ප්‍රකාශ කරන සේක.

﴿...وَلَوۡ أَشۡرَكُواْ لَحَبِطَ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٨٨﴾ [الأنعام : 88]

“ඔවුහු අල්ලාහ් කෙරෙහි ආදේශ තබන්නෝ නම් ඔවුන් කරමින් සිටි සියලු ම ක්‍රියා නිෂ්ඵල වී යන්නේ ම ය.” (සූරා අල්අන්ආම්: 88)

තව ද අල්ලාහ් මෙසේ ද පවසා සිටියි:

﴿مَا كَانَ لِلۡمُشۡرِكِينَ أَن يَعۡمُرُواْ مَسَٰجِدَ ٱللَّهِ شَٰهِدِينَ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِم بِٱلۡكُفۡرِۚ أُوْلَٰٓئِكَ حَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡ وَفِي ٱلنَّارِ هُمۡ خَٰلِدُونَ ١٧﴾ [التوبة : 17]

“ආදේශ තබන්නන්, (තමන්ගේ) ප්‍රතික්ෂේපය ගැන තමන්ට එරෙහි ව සාක්ෂි දරන්නන් ලෙස සිටිය දී අල්ලාහ්ගේ මස්ජිදයන් පරිපාලනය කිරීම ඔවුනට සුදුසු නොවීය. තම ක්‍රියාවන් නිෂ්ඵල වී ගිය අය මොවුහු ය. තව ද නිරා ගින්නෙහි ඔවුහු සදාතනිකයෝ වෙති.” (සූරා අත්තව්බා: 17)

කවරෙකු එම ක්‍රියාවෙහි නියැළී ඒ සඳහා පව් ක්ෂමාව ඉල්ලා නොසිටි තත්ත්වයේ මරණයට පත් වන්නේ ද ඔහුට ස්වර්ගය තහනම් වේ.

සර්වබලධාරී අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි:.

﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغۡفِرُ أَن يُشۡرَكَ بِهِۦ وَيَغۡفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُۚ...﴾
[النساء : 48]

"සැබැවින් ම අල්ලාහ්, ඔහු ආදේශ කරනු ලැබීම සම්බන්ධයෙන් සමාව නොදෙයි. ඒ හැර සෙසු දෑ ඔහු අභිමත කළ අයට සමාව දෙයි...." (සූරා අන්නිසා: 48)

තව ද අල්ලාහ් මෙසේ ද පවසා සිටියි:

﴿...إِنَّهُۥ مَن يُشۡرِكۡ بِٱللَّهِ فَقَدۡ حَرَّمَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِ ٱلۡجَنَّةَ وَمَأۡوَىٰهُ ٱلنَّارُۖ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنۡ أَنصَارٖ ٧٢﴾ [المائدة : 72] .

"... සැබෑ කරුණ නම් කවරෙකු අල්ලාහ්ට ආදේශ තබන්නේ ද එවිට අල්ලාහ් ඔහුට ස්වර්ගය තහනම් කර ඇත. තව ද ඔහු ලැගුම් ගන්නා ස්ථානය නිරය වේ. අපරාධකරුවන්ට උදව් කරන කිසිවෙක් නොමැත." (සූරා අල්මාඉදා: 72)

මරණයට පත් වූවන්ගෙන් හා පිළිමවලින් ප්‍රාර්ථනා කිරීම, උදව් පැතීම, ඔවුන් වෙනුවෙන් භාර වීම හා ඔවුන්ගේ නාමයෙන් සත්ත්වයින් ඝාතනය කිරීම යනාදි කරුණු මෙහි විවිධ වර්ග වේ.

ෂිර්කුල් අස්ගර් යනු: ෂිර්ක් යැයි නම් කරමින් උතුම් අල් කුර්ආනයේ හෝ සුන්නාවෙහි සඳහන් ව ඇති කරුණු ය. එහෙත් එය ෂිර්කුල් අක්බර් වන්නේ නැත. මෙයට නිදසුන් ලෙස මූණිච්චාවට කරන සමහර ක්‍රියා, අල්ලාහ් හැර වෙනත් දෑ මත දිවිරීම මෙන් ම "අල්ලාහ්ගේ සහ යම් කෙනෙකුගේ අභිමතය පරිදි" යන ප්‍රකාශය යනාදිය උදාහරණ ලෙස සඳහන් කළ හැකි ය. දේව දූත මුහම්මද් තුමාණෝ මෙසේ පැවසූහ.

﴿أَخْوَفُ ما أَخَافُ عَلَيْكُمُ الشِّرْكَ الأَصْغَرُ، فَسُئِلَ عَنْهُ، فَقَالَ :الرِّيَاءُ﴾

"නුඹලා වෙත මා බියවන වඩාත් බියකරු කරුණ වනුයේ: කුඩා ආදේශයයි." ඒ ගැන විමසනු ලැබූ විට එතුමාණෝ: 'මූණිච්චාව යැයි පවසා සිටියහ.[1]

ඉමාම් අහ්මද්, තබරානි හා අල්බයිහකී යන විද්වත්හු මෙම හදීසය නිවැරදි වාර්තාකරණ නාමාවලියක් යටතේ තම ග්‍රන්ථවල සඳහන් කොට ඇත්තෝය.

නබි (සල්ලල්ලාහු අලෛයිහි වසල්ලම්) තුමාණන්ගේ ප්‍රකාශය මෙසේ ය:

﴿مَنْ حَلَفَ بِشَيْءٍ دُونَ اللَّهِ فَقَدْ أَشْرَكَ﴾

---

[1] ඉමාම් අහ්මද් විසින් වාර්තා කර ඇත. (5/428), අල්-කබීර්හි ඉමාම් තබරානී විසින් (4/338), අෂ්-ෂුඃබ් හි ඉමාම් බයිහකී විසින් (14/355) හා මජ්මඋස් සවාඉද් හි (1/121) ද සඳහන් කර ඇත. මෙහි වාර්තාකරුවන් සම්මත වාර්තාකරුවන් බව ඉමාම් අහ්මද් පවසා සිටියි.

"කවරෙක් අල්ලාහ් හැර වෙනත් දෙයක් මත දිවුරන්නේ ද ඔහු අල්ලාහ්ට ආදේශ තැබුවේය."[1]

මෙය උමර් ඉබ්නු අල්-කත්තාබ් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා වාර්තා කළ බව ඉමාම් අහ්මද් විසින් සහීහ් වාර්තා දාමයකින් වාර්තා කර ඇත. ඉබ්නු උමර් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා විසින් වාර්තා කළ බව අබූ දාවූද්තුමා හා තිර්මිදිතුමා සහීහ් වාර්තා දාමයකින් යුතු ව මෙය වාර්තා කර ඇත.

තව ද නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ මෙසේ පැවසූහ:

﴿مَنْ حَلَفَ بِغَيْرِ اللَّهِ فَقَدْ كَفَرَ أَوْ أَشْرَكَ﴾

"කවරෙක් අල්ලාහ් නොවන දෑ මත දිවුරා සිටියේ ද, සැබැවින් ම ඔහු අල්ලාහ් ව ප්‍රතික්ෂේප කළේය. එසේ නැතහොත් ඔහුට ආදේශ තැබුවේය."[2]

නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණන්ගේ ප්‍රකාශය මෙසේ ය.

﴿لَا تَقُولُوا مَا شَاءَ اللَّهُ وَشَاءَ فُلَانٌ وَلَكِنْ قُولُوا ما شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ شَاءَ فُلَانٌ﴾

---

1 මෙය ඉමාම් අහ්මද් විසින් වාර්තා කර ඇත. (1/47)

2 මෙය ඉමාම් අබූ දාවූද් හදීංස් අංක (3251) යටතේ හා ඉමාම් තිර්මිදි හදීස් අංක (1535) යටතේ වාර්තා කර ඇත.

"අල්ලාහ්ගේ අභිමතය පරිදි ද, මේ පුද්ගලයාගේ අභිමතය පරිදි ද විය" යැයි නොපවසන්න. එහෙත් (පළමු ව) 'අල්ලාහ්ගේ අභිමතය පරිදි හා පසු ව මේ පුද්ගලයාගේ අභිමතය පරිදි විය' යනුවෙන් පවසන්න."[1] මෙය අබූ දාවුද්තුමා හුදෛයිෆා බින් අල්යමානිතුමාගේ මාර්ගයෙන් නිවැරදි හදීසයක් ලෙස තම ග්‍රන්ථයේ සඳහන් කර ඇත.

මෙම වර්ගය දහමෙන් බැහැර කරවන හා සදාතනික ව අපාගත වීමේ තත්ත්වයක් ඇති නොකරයි. එහෙත් එය අනිවාර්යයෙන් ම විශ්වාස කළ යුතු ඒක දේවත්වයේ පූර්ණත්වයට පටහැනි වේ.

තුන්වන වර්ගය: 'අෂ්-ෂිර්කුල් කෆී (සැඟවුණු ෂිර්ක්)' ඒ සඳහා වන සාධකය නම් නබි (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණන්ගේ ප්‍රකාශය යි.

﴿أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِمَا هُوَ أَخْوَفُ عَلَيْكُمْ عِنْدِى مِنَ الْمَسِيحِ الدَّجَّالِ قَالُوا بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ الشِّرْكُ الْخَفِىُّ يَقُومُ الرَّجُلُ فَيُصَلِّى فَيُزَيِّنُ صَلَاتَهُ لِمَا يَرَى مِنْ نَظَرِ الرَّجُلِ إِلَيْهِ﴾

"මසීහුද් දජ්ජාල් ට වඩා ඔබලා ගැන මා තුළ ඇති වඩාත් භීතිමත් කරුණ කුමක් දැ?යි මා ඔබලාට දැනුම් දිය යුතු නොවේ ද?" එවිට සහාබාවරු 'එසේය,

---

[1] මෙය ඉමාම් අබූ දාවූද් හදීස් අංක (4980) යටතේ වාර්තා කර ඇති අතර ඉමාම් අහ්මද් ද මෙය වාර්තා කර ඇත. (5/384)

අල්ලාහ්ගේ දූතයාණනි, යැයි පැවසූහ. එවිට එතුමාණෝ ‘ෂිර්කුල් කෆී’ (දේවත්වයට කරන ගුප්ත ආදේශය) වේ. එනම් මිනිසා නැගිට සලාතය ඉටු කරයි. තවත් මිනිසෙකු (තමන් දෙස) බලා සිටින බව සිතා ඔහු තම සලාතය අලංකාරවත් කරයි.[1] අබූ සර්ද් අල් හුද්රියි සහාබිවරයා මාර්ගයෙන් ඉමාම් අහ්මද්තුමා තම මුස්නද් යන ග්‍රන්ථයෙහි වාර්තා කර ඇත.

පොදුවේ ෂිර්කය කොටස් දෙකකට පමණක් වර්ග කරනු ලැබීම අනුමත වේ. සැඟවුණු ෂිර්ක් වනාහි එය විශාල හා කුඩා ෂිර්ක් යන දෙක ම ආවරණය කරනු ඇත. එය ෂිර්කුල් අක්බර් (මහා ෂිර්ක්) හි අන්තර්ගත වීමට නිදසුනක් නම්, කුහකයින් තුළ පවතින ෂිර්කය වැනි ය. මන්ද යත් ඔවුන් තම ජීවිතය කෙරෙහි ඇති බිය නිසාවෙන්, තම මිත්‍යා විශ්වාසයන් සඟවා ගෙන අන් අයට පෙනෙන්නට මුස්ලිම්වරුන් ලෙස ජීවත් වන බැවිනි.

එමෙන් ම එය ෂිර්කුල් අස්ගර් (සුළු ෂිර්ක්) හි ද අන්තර්ගත වීමට නිදසුන් ලෙස මුණිච්චාව දැක්විය හැක. ඒ බව පෙර සඳහන් කරන ලද මහ්මූද් බින් ලුබයිද් අල් අන්සාරි හා අබූ සර්ද් යන සහාබිවරුන් දෙදෙනා වාර්තා කරන හදීස්වල සඳහන් වේ.

---

[1] ඉමාම් ඉබ්නු මාජා හදීස් අංක (4204) යටතේ ද ඉමාම් අහ්මද් හදීස් අංක (3/30) යටතේ ද මෙය වාර්තා කර ඇත.

පස්වන පාඩම: අල්-ඉහ්සාන්

ඉහ්සාන්හි මූලික ම කරුණ වන්නේ “ඔබ අල්ලාහ් දෙවිඳාණන් ව දකින්නා සේ හෝ ඔබ ඔහු ව නොදැක්කත් ඔහු ඔබ දෙස බලා සිටින්නේය යන හැඟීමෙන් යුතු ව ඔබ ඔහු ව නැමදීම” වේ.

හයවන පාඩම: සලාතයේ කොන්දේසි

සලාතයේ කොන්දේසි නවයකි.

මුස්ලිම් වීම, විචාර බුද්ධිය, පරිණත බව, කිල්ලෙන් ඉවත් වීම, අපිරිසිදු දෑ ඉවත් කිරීම (තම ගත, වස්ත්‍රය හා නැමදුම් කරන ස්ථානය යනාදියෙහි), අව්රතය වසා ගැනීම, නැමදුම සඳහා නියමිත වේලාව, කිබ්ලාවට මුහුණ ලා සිටීම හා නියියතය (චේතනාව).

හත්වන පාඩම: සලාතයේ මූලිකාංග

සලාතයේ මූලිකාංග දහහතරකි.

1. හැකියාව ඇති උදවිය නැගිට සිටීම.
2. පළමු තක්බීරය.
3. සූරා අල් ෆාතිහා පාරායනය.
4. රුකූ කිරීම.
5. රුකූ වලින් පසු ව ඉඃතිදාල් (ඍජුව සිට ගැනීමේ) ඉරියව්වට පැමිණීම.
6. අදාළ හත් අඟ පසඟ පිහිටුවා සුජූද් කිරීම,

7. එයින් නැගිටීම,
8. සජ්දා දෙක මත හිඳ ගැනීම,
9. සෑම ඉරියව්වක දී ම තැන්පත් වීම,
10. මෙම මූලිකාංග අතර අනුපිළිවෙළින් ඉටු කිරීම,
11. අවසන් තෂහ්හුදය,
12. ඒ සඳහා හිඳ ගැනීම,
13. දේව දූත මුහම්මද්තුමාණන්ට සලවාත් පැවසීම
14. හා සලාම් දෙකක් පැවසීම.

අටවන පාඩම: සලාතයේ අනිවාර්ය ක්‍රියා

සලාතයේ අනිවාර්ය කරුණු අටකි.

1. පළමු තක්බීරය හැර අනෙකුත් සියලු ම තක්බීර්.
2. සාමූහික සලාතයේ (නැමදුමේ) දී ඉමාම්වරයා සහ තනි ව සලාතය ඉටු කරන්නා "සමිඅල්ලාහු ලිමන් හමිදහ්" (උත්තරීතර අල්ලාහ් ඔහුට ප්‍රශංසා කළ පුද්ගලයාට සවන් දුන් සේක) යැයි ප්‍රකාශ කිරීම.
3. "රබ්බනා වලකල් හම්ද්" යැයි ඉමාම්වරයා සහ තනි ව ඉටු කරන්නා ප්‍රකාශ කිරීම.

4. ඉමාම් හා තනි ව සලාතය ඉටු කරන්නා යන දෙදෙනා ම රුකූ ඉරියව්වෙහි දී "සුබ්හාන රබ්බියල් අළීම්" (අති ශ්‍රේෂ්ඨ මාගේ පරමාධිපති සුවිශුද්ධ ය) යැයි ප්‍රකාශ කිරීම.
5. ඔවුන් දෙදෙනා ම සුජූද්හි දී "සුබ්හාන රබ්බියල් අඃලා" (අතිඋසස් මාගේ පරමාධිපති සුවිශුද්ධ ය) යැයි ප්‍රකාශ කිරීම.
6. සජ්දා දෙක අතර මැද හිඳුමේ දී "රබ්බිඃෆිර්ලී" (මාගේ පරමාධිපතියාණෙනි, මට සමාව දෙනු මැනව!) යැයි ප්‍රකාශ කිරීම.
7. අවසන් තෂහ්හුදය.
8. හා ඒ සඳහා හිඳ ගැනීම.

නවවන පාඩම: තෂහ්හුද් (සාක්ෂියේ ප්‍රකාශ දෙක) පැහැදිලි කිරීම

මෙහි පළමු කොටස:

﴿ٱلتَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَٱلصَّلَوَاتُ وَٱلطَّيِّبَاتُ ٱلسَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ وَرَحْمَةُ ٱللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ٱلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَىٰ عِبَادِ اللَّهِ ٱلصَّالِحِينَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ﴾

“අත්තහිය්යාතු ලිල්ලාහි වස්සලවාතු වත්තයියිබාතු අස්සලාමු අලෛක අයියුහන් නබිය්යු වරහ්මතුල්ලාහි වබරකාතුහු, අස්සලාමු අලෛනා වඅලා ඉබාදිල්ලාහිස්සාලිහීන්, අෂ්හදු අල්ලා ඉලාහ ඉල්ලල්ලාහු වඅෂ්හදු අන්න මුහම්මදන් අබ්දුහු වරසූලුහු”

තේරුම: (සුබ පැතුම්, නැමදුම් හා යහපත් දෑ සියල්ල අල්ලාහ්ට ම හිමි ය, නබිතුමාණනි, ඔබට අල්ලාහ්ගේ ශාන්තිය, දයාව හා අභිවෘද්ධිය අත් වේවා! අපටත්, අල්ලාහ්ගේ යහ ගැත්තන්ටත් ශාන්තිය අත් වේවා! අල්ලාහ් හැර වෙනත් දෙවියෙකු නැති බව මම සාක්ෂි දරමි. මුහම්මද් තුමාණන් ඔහුගේ ගැත්තා සහ දූතයා ලෙස ද මම සාක්ෂි දරමි.) යන්න ය.

දෙවන කොටස දේව දූත මුහම්මද්තුමාණන්ට සලවාත් පැවසීම හා අභිවෘද්ධිය පැතීම වේ. එය මෙසේ ය.

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ﴾

“අල්ලාහුම්ම සල්ලි අලා මුහම්මදින් වඅලා ආලි මුහම්මදින් කමා සල්ලයිත් අලා ඉබ්රාහීම වඅලා ආලි ඉබ්රාහීම ඉන්නක හමීදුම් මජීද්, වබාරික් අලා

මුහම්මදින් වඅලා ආලි මුහම්මදින් කමා බාරක්ත අලා ඉබ්රාහීම වඅලා ආලි ඉබ්රාහීම ඉන්නක හමීදුම් මජීද්”

(ඒකීය දෙවිඳාණෙනි, ඔබ ඉබ්රාහීම් හා එතුමාගේ පවුලේ උදවිය ප්‍රශංසාවට පාත්‍ර කළා සේ මුහම්මද් හා එතුමාගේ පවුලේ උදවිය ප්‍රශංසාවට පාත්‍ර කරනු මැනව! සැබැවින් ම ඔබ ප්‍රශංසනීය හා කීර්තිමත් ය. තව ද ඔබ ඉබ්රාහීම්ට හා එතුමාගේ පවුලේ උදවියට යහපතෙහි අභිවෘද්ධිය ඇති කළා සේ මුහම්මද්ට හා එතුමාගේ පවුලේ උදවියට යහපතෙහි අභිවෘද්ධිය ඇති කරනු මැනව! සැබිවින් ම ඔබ ප්‍රශංසනීය හා කීර්තිමත් ය.)

පසු ව අවසන් තෂහ්හුද්හි අපායේ හා කබ්ර්හි (මිනීවළෙහි) වේදනාවෙන් මිදීමට සහ ජීවත් ව සිටින්නන්ගේ මෙන් ම මරණයට පත් වූවන්ගේ උවදුරුවලින් හා දජ්ජාල්ගේ උවදුරෙන් මිදීම පිණිස අල්ලාහ්ගෙන් ආරක්ෂාව පැතීම. පසු ව තමන්ට අභිමත පරිදි අල්ලාහ්ගෙන් ප්‍රාර්ථනා කිරීම. විශේෂයෙන් ම මුහම්මද්තුමාණන් ප්‍රාර්ථනා කළා වූ ප්‍රාර්ථනා මගින් අල්ලාහ්ගෙන් අයැද සිටීම වැදගත් ය. ඒවායින් කිහිපයක් පහත දක්වමු.

﴿اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ﴾

"අල්ලාහුම්ම අඉන්නී අලා දික්‍රික වෂුක්‍රික වහුස්නි ඉබාදතික්"

(ඒකීය දෙවිඳාණෙනි, ඔබ සිහිපත් කිරීමටත් ඔබට ස්තුති පුද කිරීමටත් ඔබ නිවැරදි අයුරින් නැමදීමටත් මා හට පිහිට වනු මැනව!)

﴿اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ فَاغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ وَارْحَمْنِي إِنَّكَ أَنْتَ الغَفُورُ الرَّحِيمُ﴾

"අල්ලාහුම්ම ඉන්නී ළලම්තු නෆ්සී ළුල්මන් කසීරා, වලා යග්ෆිරුද්දුනූබ ඉල්ලා අන්ත, ෆග්ෆිර්ලී මග්ෆිරතන් මින් ඉන්දික්, වර්හම්නී ඉන්නක අන්තල් ගෆූරුර් රහීම්"

තේරුම: ඒකීය දෙවිඳාණෙනි, මම මා හට ම බොහෝ අපරාධ කරගතිමි. පාපක්ෂමාව ලබා දීමට ඔබ හැර වෙනත් කිසිවෙකුත් නොමැත. එබැවින් ඔබ මාගේ පාපයන් කමා කරනු මැනව! මා හට කරුණාව දක්වනු මැනව! සැබැවින් ම ඔබ පාපක්ෂමාව ලබා දෙන්නා ද අසමසම කරුණාන්විත ද වන්නෙහිය.)

ලුහර්, අසර්, මග්රිබ් හා ඉෂා සලාත්වල පළමු තෂහ්හුද්හි ෂහාදා දෙක පැවසීමෙන් පසු තෙවන රකආතයට නැගී සිටීම. එමෙන් ම, කෙනෙක් පළමු තෂහ්හුද්හි ෂහාදා දෙක පැවසීමෙන් අනතුරු ව, දේව දූත මුහම්මද්තුමාණන්ට සලවාත් පවසා, තෙවන රකආතයට නැගී සිටියේ නම්, එය වඩා උතුම් ය.

දහවන පාඩම: සලාතයේ සුන්නත් (නබි පිළිවෙත්)

ඒ අතුරින්:

1. අල් ඉස්තිෆ්තාහ් (ප්‍රාරම්භක ප්‍රාර්ථනාව)
2. රුකූ ඉරියව්වට පෙර සහ පසු සිටගෙන සිටින අවස්ථාවේ දී දකුණු අතේ මැණික් කටුව වම් අතේ මැණික් කටුව මත තබා දෑත් බැඳ පපු ප්‍රදේශය මත තබා ගැනීම.
3. පළමු තක්බීර් අවස්ථාවේ දී දෑතෙහි ඇඟිලි එකට එක් කොට, උරහිස හෝ කණෙහි මට්ටමට එසවීම. මේ ආකාරයට රුකූ ඉරියව්වට යන විට ද එයින් නැගිටින විට ද පළමු තෂහ්හුදයෙන් පසු තෙවන රක්ආතය සඳහා සිටගන්නා විට ද මෙය පිළිපැදිය යුතු ය.
4. රුකූ හා සුජූද්හි තස්බීහ් පවසන අවස්ථාවේ දී එක් වතාවකට වඩා වැඩි වතාවක් තස්බීහ් පැවසීම.
5. රුකූ ඉරියව්වෙන් පසු ව සිටගෙන සිටින අවස්ථාවේ දී "රබ්බනා වලකල් හම්ද්" (අපගේ පරමාධිපතියාණෙනි, සියලු ප්‍රශංසා ඔබට ම හිමි ය.) යන ප්‍රකාශයට අමතර දෑ පැවසීම හා සජ්දා දෙක අතර, මැද හිඳුමේ දී පාපක්ෂමාව සඳහා වන ප්‍රාර්ථනාවෙහි එක් වතාවකට වඩා අමතර ව පැවසීම.

6. රුකූ අවස්ථාවේ දී (කොන්ද ඉදිරියට නමා) හිස ඉණට සමාන උසට තබා ගැනීම.
7. සුජූද් අවස්ථාවේ දී තම බාහු දෙක ඇලපැති දෙකින් දුරස් ව ද තම උදරය කලවා දෙකින් දුරස් ව ද තම කලවා දෙක කෙණ්ඩයෙන් දුරස් ව ද තබා ගැනීම.
8. සුජූද් අවස්ථාවේ දී වැලමිට හා අත පොළවට ස්පර්ශ නොවන අයුරින් ඔසවා තබා ගැනීම.
9. පළමු තෂහ්හුද් හා සජ්දා දෙක අතර මැද හිඳුමෙහි සිටින අවස්ථාවේ දී තම වම් කකුළෙහි පාදය දකුණත පැත්තට හරවා ඒ මත වාඩි වී, තම දකුණු කකුල ඇඟිලි තුඩුවලින් සිටුවා තබා ගැනීම.
10. රකආත් තුනේ හා හතරේ සලාතයන්හි අවසන් තෂහ්හුද්හි තවර්රුක් ක්‍රමයක හිඳ ගැනීම. එනම්, තම දකුණු කකුළෙහි පාදය (එහි ඇඟිලි තුඩුවලින්) සිටුවා ඊට යටින් තම වම් පාදය දමා, තට්ටම බිම තබා හිඳ ගැනීම වේ.
11. පළමු හා දෙවන තෂහ්හුද් සඳහා හිඳ ගත් මොහොතේ සිට අවසානය තෙක් දබර ඇඟිල්ල දික් කර තබා ගැනීම හා ප්‍රාර්ථනාව පවසන මොහොතේ එය සෙලවීම.
12. පළමු තෂහ්හුද්හි මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණන්ටත් එතුමාණන්ගේ පවුලේ

උදවියටත් සහ ඉබ්රාහීම් (අලයිහිස් සලාම්) තුමාටත් එතුමාගේ පවුලේ උදවියටත් සලවාත් පැවසීම හා සමෘද්ධිය උදෙසා ප්‍රාර්ථනා කිරීම.

13. අවසන් තෂහ්හුද්හි ප්‍රාර්ථනා කිරීම.

14. ෆජ්ර්, ජුම්ආ, අවුරුදු හා වර්ෂාව පතා ඉටු කරනු ලබන සලාත්වල දී ද මග්රිබ් හා ඉෂා සලාත්වල පළමු රකආත් දෙකේ ද සූරා අල් ෆාතිහාව සහ ඊට අමතර ව කියවනු ලබන සූරාවන් ශබ්ද නගා කියවීම.

15. ලුහර්, අසර් සලාත්වල දී ද මග්රිබ් සලාතයේ අවසන් රකආතයේ දී ද ඉෂා සලාතයේ අවසන් රකආත් දෙකේ දී ද සූරා අල් ෆාතිහාව සහ ඊට අමතර ව කියවනු ලබන සූරාවන් ශබ්ද නැගීමකින් තොර ව නිහඬ ව කියවීම.

16. සූරා අල්-ෆාතිහාවට පසු ව තවත් සූරාවක් කියවීම.

අප සඳහන් කළ කරුණුවලට අමතර තවත් සුන්නතයන් ඇත. ඒවා අතුරින්: රුකූ ඉරියව්වෙන් පසු සිටගෙන සිටිය දී “රබ්බනා වලකල් හම්ද්” යන ප්‍රකාශයට අමතර ව සඳහන්ව ඇති ප්‍රාර්ථාවන් පැවසීම ඉමාම්වරයට ද, ඉමාම්වරයා අනුගමනය කරමින් සලාතයේ යෙදෙන උදවියට ද තනි ව සලාතය ඉටු කරන උදවියට ද සුන්නත් වූ කරුණකි.

එමෙන් ම රුකූ අවස්ථාවේ දී දෑතෙහි ඇඟිලි එකට එකතු නොකොට ඒවා අතර හිඩැසක් හිටින සේ ඇඟිලි මඳක් ඈත් කොට දණහිස් මත තබා ගැනීම ද එම සුන්නත් වූ කරුණු වලින් එකකි.

එකොළොස්වන පාඩම: සලාතය නිෂ්ඵල කරන ක්‍රියා.

සලාතය නිෂ්ඵල කරන ක්‍රියා අටකි.

1. දැන දැන උවමනාවෙන් ම කතා කිරීම. එහෙත් නොදැනුම්වත්කමකින් හා අමතක වීමකින් එසේ වුවහොත් සලාතය අවලංගු නොවේ.
2. සිනාසීම.
3. ආහාර අනුභව කිරීම.
4. පානය කිරීම.
5. අව්රතය (කෙනෙකුගේ සලාතයේ දී අනිවාර්යයෙන් ම වැසිය යුතු ශරීර අවයව) නිරාවරණය වීම.
6. කිබ්ලා දිශාවෙන් වෙනත් දිශාවකට වැඩිපුර හැරීම.
7. සලාතයේ දී එක දිගට අධික ලෙස අනවශ්‍ය ක්‍රියාවල නියැළීම.
8. පිරිසිදුභාවය නොමැති වීම.

දොළොස්වන පාඩම්: වුළූ (අර්ධ දෝවනයෙ)හි කොන්දේසි

වුළූහි කොන්දේසි 10කි.

මුස්ලිම් වීම, විචාර බුද්ධිය, පරිණතභාවය, චේතනාව, වුළූ අවසන් වන තුරු ම එම චේතනාවෙන් ම පසු වීම (වුළූ අවසන් වීමට පෙර තමන් වුළූ කිරීමෙන් මිදෙනවා යනුවෙන් නොසිතීම.), වුළූ අනිවාර්ය වන කරුණුවලින් මිදී සිටීම, එසේ සිදු වූ අවස්ථාවක ඉස්තින්ජා (මළපහ හෝ මුත්‍රා හෝ ජලයෙන් පිරිසිදු) කිරීම හා ඉස්තිජ්මාර් (මළපහ හෝ මුත්‍රා හෝ ගල්, කඩදාසි හා ශාක පත්‍රවලින් පිරිසිදු) කිරීම. ඉන් පසු වුළූ කිරීම. වුළූ සඳහා භාවිත කරන ජලය පිරිසිදු හා අනුමත වීම, ජලය සමට වැදීම වලක්වන දෑ ඉවත් කිරීම හා නිතර නිතර වුළූ කඩවන පුද්ගලයා සලාතයේ වේලාව උදා වූ පසු වුළූ කිරීම ආරම්භ කිරීම.

දහතුන්වන පාඩම: වුළූහි අනිවාර්ය ක්‍රියා

වුළූ හි අනිවාර්ය ක්‍රියා හයකි.

මුහුණ සේදීම, කට සේදීම හා නාසය පිරිසිදු කර ගැනීම ද එහි එක් අංගයකි. අත් දෙක වැළමිට ඇතුළු ව සෝදා හැරීම. තෙත් අතින් හිස මුළුමනින් පිරිමැදීම, කන් සේදීම ද ඉන් එක් අංගයකි. දෙපා වළලු කර ඇතුළු

ව සෝදා හැරීම, පිළිවෙළට ඉටු කිරීම, නොකඩවා අඛණ්ඩ ව සිදු කිරීම. මුහුණ, අත් දෙක, පාද දෙක නැවත නැවතත් තුන් වරක් සේදීම සතුටුදායක ය. එමෙන් ම කට පිරිසිදු කර ගැනීම හා නාසය පිරිසිදු කර ගැනීම ද එලෙස ම ය. ඒවා අනිවාර්ය වනුයේ එක් වරක් පමණි. හිස මස්හ් කිරීමෙහි දී නැවත නැවතත් පිරිමැදීම සතුටුදායක නොවේ. ඒ සම්බන්ධයෙන් සම්මත හදීස් පෙන්වා දී ඇත්තේ එලෙසිනි.

දහහතරවන පාඩම: වුළූ අවලංගු කරන කරුණු

ඒවා හයකි.

1. ඉදිරිපස හා පසුපස විවරවලින් යමක් පිටවීම,
2. පිළිකුල් සහගත අපිරිසිදු යමක් ශරීරයෙන් පිටවීම,
3. නින්ද හෝ වෙනත් කරුණක් හේතුවෙන් සිහිබුද්ධිය නැති වීම,
4. කිසිදු තිරයකින් තොර ව තම අතින් රහසඟ ස්පර්ශ කිරීම,
5. ඔටු මස් අනුභව කිරීම
6. ඉස්ලාමයෙන් බැහැර වීම. (අල්ලාහ් අප හා සෙසු මුස්ලිම්වරුන් සියලු දෙනා එයින් ආරක්ෂා කරන සේක්වා!).

සටහන: මෘත දේහයක් ස්නානය කරවීම යන කරුණෙහි නිවැරදි ම මතය වන්නේ එය වුළූ අවලංගු

වන කරුණක් නොවේ යන්න ය. මේ සඳහා සෘජු හදීසයක් නොමැති හෙයින් බොහෝ වියතුන්ගේ මතය එය වේ. එහෙත් මෘත දේහය ස්නානය කරවන මොහොතේ දී ස්නානය කරවන්නාගේ අත කිසිදු තිරයක් නොමැති ව මෘත දේහයේ රහසඟෙහි ස්පර්ශ වූයේ නම් ඔහුට වුළූ කිරීම අනිවාර්ය වේ.

මෙහි දී තිරයක් නොමැති ව මෘත දේහයේ රහසඟ ස්පර්ශ කිරීමෙන් වැලකී සිටීම ඔහුට අනිවාර්ය වේ. තව ද ආගමික වියතුන්ගේ මත අතුරින් නිවැරදි ම මතය වන්නේ, කිසියම් පුද්ගලයෙකු ආශාවකින් හෝ ආශාවකින් තොර ව හෝ, කාන්තාවක ස්පර්ශ කිරීම හේතුවෙන් ඔහුගේ ශරීරයෙන් කිසිවක් පිට නොවන තාක්කල් ඔහුගේ වුළූ අවලංගු නොවේ යන්න ය. මන්ද යත් නබි (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණන්, එතුමාණන්ගේ සමහර භාර්යාවන් සිපගෙන, පසු ව වුළූ නොකර සලාත් ඉටු කර ඇති හෙයිනි.

ඒකීය දෙවිඳාණෝ සූරා අන් නිසා හා සූරා මාඉදාහි මෙසේ දේශනා කරයි.

﴿...أَوۡ لَٰمَسۡتُمُ ٱلنِّسَآءَ...﴾ [النساء : 43]

“එසේ නැතහොත් නුඹලා කාන්තාවන් ස්පර්ශ කළෙහු නම්” {සූරා නිසා:43}

මෙහි අදහස සංසර්ගය යන්න ආගමික වියතුන්ගේ මත අතුරින් නිවැරදි මතය වේ. ඉබ්නු අබ්බාස්තුමාගේ මෙන් ම සලෆ් හා කෑලෆ්වරුන් අතුරින් එක් කණ්ඩායමක මතය ද මෙය යි. සැබැවින් ම අල්ලාහ් සාර්ථකත්වයේ හිමිකරු ය.

පහළොස්වන පාඩම: සෑම මුස්ලිම්වරයෙකුට ම අනුමත සදාචාරාත්මක කරුණු පිළිපැදීම

ඒවා නම් සද්භාවය, අවංකකම, සිල්වත්භාවය, විළිබිය ඇත්තෙක් වීම, ක්‍රියාශීලීත්වය, පොරොන්දු ඉටු කිරීම, අල්ලාහ් තහනම් කළ සියලු ම කරුණුවලින් ඉවත් ව සිටීම, යහපත් අසල්වැසියෙකු ව සිටීම, දුප්පත් උදවියට පිහිට වීම හා උතුම් අල් කුර්ආනයේ හා හදීස්හි සඳහන් අනෙකුත් යහ ගුණාංග වලින් වර්ණවත් වීම.

දහසයවන පාඩම: ඉස්ලාමීය ආචාර විධිවලට අනුකූල වීම.

ඒ අතුරින් සලාම් පැවසීම, නිතර ම සිනහමුසු මුහුණින් සිටීම, දකුණතින් ආහාර පාන ගැනීම, ඕනෑ ම කටයුත්තක් ආරම්භ කරන මොහොතේ:

﴿بِسْمِ اللَّهِ﴾

"බිස්මිල්ලාහ්" (අල්ලාහ්ගේ නාමයෙන් කරමි) යැයි පැවසීම, ඕනෑ ම කටයුත්තක් අවසන් වූ පසු:

﴿ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ﴾

"අල්හම්දු ලිල්ලාහ්" (පැසසුම් සියල්ල අල්ලාහ්ට ම හිමි ය) යැයි පැවසීම.

කිවිසුම් යෑමෙන් පසු:

﴿ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ﴾

"අල්හම්දු ලිල්ලාහ්" යැයි පැවසීම, එසේ පැවසීම කවරෙකුට කණ වැකෙන්නේ ද ඔහු:

﴿يَرْحَمُكَ اللَّهُ﴾

"යර්හමුකල්ලාහ්" (අල්ලාහ් ඔබට කරුණාව දක්වන සේක්වා!) යැයි පැවසීම.

රෝගියාගේ සුවදුක් විමසීම, අවමඟුල් අවස්ථාවක දී දේහය පිටුපසින් යෑම මෙන් ම ජනාසා (දේහය උදෙසා කරන) සලාතයට හා දේහය වැළලීමේ කටයුතුවලට සහභාගී වීම, මස්ජිදයකට හෝ නිවසකට පිවිසීමේ දී ද එයින් බැහැර වීමේ දී ද ගමනක් යන අවස්ථාවේ දී ද ඉස්ලාමීය පිළිවෙත අනුගමනය කිරීම, දෙමව්පියන්, නෑදෑ හිතවතුන්, අසල්වැසියන්, වැඩිහිටි උදවිය හා කුඩා දරුවන් සමඟ යහපත් අයුරින් හැසිරීම, දරු උපතක දී සුබ පැතීම, විවාහ උත්සවයක දී අභිවෘද්ධිය වෙනුවෙන් ප්‍රාර්ථනා කිරීම, කරදරයක පැටලී සිටින උදවිය වෙත ගොස් ඔවුන්ගේ සිත්

සැනසීම සහ මේ හැර ඇඳුම් පැලඳුම්, සෙරෙප්පු පලඳින විට හා ගලවන විට යනාදි කරුණුවල දී ඉස්ලාමීය සිරිත් විරිත් අනුගමනය කිරිම.

දහහත්වන පාඩම: ෂිර්කයෙන් වැළකී සිටීම හා පාපකම්වල වර්ග

ඒවායින් විනාශකාරී මහා පාප හත හෙවත් අස්සබ්උල් මූබිකාත් ප්‍රධාන වේ. එනම්, **අල්ලාහ් කෙරෙහි ආදේශ තැබීම, හූනියම, කිසිදු සාධාරණ හේතුවකින් තොර ව මිනිස් ජීවිතයක් ඝාතනය කිරීම, පොලිය, අනාථ දරුවන්ගේ මුදල් හා දේපළ අවභාවිතය, ජිහාද්හි යුදමය තත්ත්වයක දී පැන දිවීම, සැදැහැවත් විශ්වාස කළ ස්ත්‍රීන්ට අවලාද නැගීම** යනු වේ.

තව ද දෙමව්පියන්ට හිරිහැර කිරීම හා වේදනාවට පත් කිරීම, නෑදෑ සබඳතා බිඳීම, බොරු සාක්ෂි දීම, අසත්‍ය දිවුරුම් දීම්, අසල්වැසියන්ට හිරිහැර කිරීම, අන් අයගේ ජීවිතය, දේපළ හා ගෞරවය යන කරුණුවල අසාධාරණ ලෙස කටයුතු කිරීම, මත් ද්‍රව්‍ය භාවිතය, සූදුව, තමන් ඉදිරියේ නොමැති කෙනෙකුගේ අඩුපාඩු කීම, කේලම් කීම හා දේව දූත මුහම්මද්තුමාණන් තහනම් කළ අනෙකුත් කරුණු කාරණා ද මීට අන්තර්ගත ය.

දහඅටවන පාඩම: මිය ගිය දේහය සූදානම් කිරීම ඒ කෙරෙහි සලාත් ඉටු කිරීම හා එය වළ දැමීම

උක්ත කරුණු මෙලෙස පැහැදිලි කළ හැක.

පළමුවැන්න: නබි (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණන්ගේ ප්‍රකාශයට අනුව මරණාසන්න පුද්ගලයෙකුට "ලා ඉලාහ ඉල්ලල්ලාහ්" යන ප්‍රකාශය සිහි කර දීම ආගමානුකූල කරුණකි.

﴿لَقِّنُوا مَوْتَاكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾

එතුමාණෝ මෙසේ ප්‍රකාශ කර ඇත්තාහ. "ඔබලා අතුරින් මරණාසන්න පුද්ගලයන්ට 'ලා ඉලාහ ඉල්ලල්ලාහ්' යන ප්‍රකාශය සිහි කර දෙන්න."[1]

මෙම හදීසය ඉමාම් මුස්ලිම් සිය සහීහ් ග්‍රන්ථයේ වාර්තා කර ඇත. ඉහත හදීසයේ "මව්තා" යන වචනයෙන් අදහස් කරන්නේ "මරණාසන්න උදවිය" යන්න යි.

දෙවැන්න: ඔහු මිය ගිය බවට ස්ථිර වූ විටෙක, ඔහුගේ ඇස් දෙක වසා දමා ඔහුගේ යටි රැවුල ගැට ගැසිය යුතු ය. ඒ පිළිබඳ නබි වදන්හි එසේ වාර්තා වී ඇත.

තුන්වැන්න: මිය ගිය මුස්ලිම් දේහයක් නෑවීම අනිවාර්ය වේ. එහෙත් යුද පිටියේ දිවි පිදූවෙකු වී නම්

[1] මෙය ඉමාම් මුස්ලිම්තුමා හදීස් (916, 917) යන අංක යටතේ වාර්තා කර ඇත.

හැර. ඔහු ව නාවන්නේ හෝ ඔහු කෙරෙහි සලාත් ඉටු කරන්නේ හෝ නැත. එම ඇඳුමෙහි ම ඔහු ව වළ දමනු ලැබේ. මක් නිසා ද යත් නබි (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් උහද් යුද්ධයේ දී මියගිය ඇත්තන් නාවා නැති අතර ඔවුන් කෙරෙහි සලාත් ඉටු කර ද නැති බැවිනි.

සිව්වැන්න: දේහය නැවීමේ ක්‍රමය

සැබැවින් ම ඔහුගේ රහස්‍ය පෙදෙස ආවරණය වී තිබිය යුතු යි. පසු ව මදක් ඔසවා ඔහුගේ උදරය සැහැල්ලුවෙන් මිරිකයි. පසු ව නාවන්නා තම අතෙහි රෙදි කඩක් හෝ එවැනි වෙනත් දෙයක් ඔතා එමගින් එය පිරිසිදු කරයි. පසු ව සලාතය සඳහා වුළූ ගන්නාක් මෙන් වුළූ කරවා පසු ව ඔහුගේ හිස හා යටි රැවුල ජලය, මසන් කොළ හෝ එවැනි වෙනත් දෑ භාවිතා කරමින් සෝදා හරියි. පළමු ව ඔහුගේ දකුණු පැත්ත සෝදා හරියි. පසුව වම් පැත්ත සෝදා හරියි. මෙලෙස දෙතුන් වතාවක් සිදු කරයි. ඒ සෑම අවස්ථාවක ම තම අත ඔහුගේ උදරය මත ගමන් කරවයි. ඒ හේතුවෙන් යමක් පිට වූයේ නම්, එය ද සෝදා හරියි. එම ස්ථානය කපු හෝ එවැනි යමක් භාවිත කරමින් වසාලයි. එසේ නොරැඳෙන්නේ නම්, වෙළුම් පටි හෝ

ප්ලාස්තර වැනි නවීන වෛද්‍ය උපකරණ ඒ සඳහා උපයෝගී කර ගනී.

නැවතත් වුළු කරවයි. තුන් වරකින් පිරිසිදු නොවූයේ නම්, පස් වතාවක් දක්වා හෝ හත් වතාවක් දක්වා හෝ සොදා හැරීම වැඩි කරයි. පසු ව රෙදි කඩකින් එය පිස දමයි. සුජූද් කළ අවයව මත සුවඳ විලවුන් ගල්වයි. සියල්ල එසේ සුවඳවත් කරන්නේ නම් හොඳ ය. ඔතනු ලබන රෙදිවලට සුවඳ දුම් අල්ලයි. ඔහුගේ උඩු රැවුල හෝ නියපොතු දිගුවට වැවී ඇත්නම් ඒවා ඉවත් කරයි. එසේ නො කර අත්හැරිය ද එහි වරදක් නැත. හිසකෙස් පීරිය යුතු නැත. එමෙන් ම ඔහුගේ කිහිලි රෝම හෝ රහස්‍ය පෙදෙස්වල රෝම බෑමට අවශ්‍ය වන්නේ ද නැත. මක් නිසා ද යත් ඒ සඳහා සාධක නොමැති බැවිනි. එහෙත් කාන්තාවක් නම් ඇගේ හිසකෙස් කොටස් තුනකට ගොතා ඇගේ පිටුපස එල්ලා තැබිය යුතු ය.

පස්වැන්න: දේහය (සුදු රෙද්දෙන්) එතීම

පුරුෂයෙක් නම් කමිසයක් හා ජටාවක් නොමැති සුදු පැහැති රෙදි කඩ තුනකින් කෆන් කිරීම වඩා යෝග්‍ය වේ. මන්ද යත් දේව දූත මුහම්මද්තුමාණන්ගේ දේහය කෆන් කළේ ද ඒ අයුරිනි. එහෙත් කමිසයක්, සරමක් හා එක් රෙදි කඩක් මඟින් කෆන් කළ ද වරදක් නොමැත.

කාන්තාවක් නම් හැට්ටයක්, හිස් ආවරණයක්, සායක් හා රෙදි කඩ දෙකක් යන දෑ මගින් කෆන් කරනු ලැබිය යුතු ය. කුඩා දරුවෙක් නම් එක් රෙදි කඩකින් හෝ දෙකකින් හෝ තුනකින් හෝ කෆන් කළ හැකි ය. කුඩා දැරියක් නම් හැට්ටයක් හා රෙදි කඩ දෙකක් මගින් කෆන් කළ හැකි ය.

ඕනෑ ම කෙනෙකුගේ දේහයක් අවම වශයෙන් දේහය සම්පූර්ණයෙන් ම වැසෙන එක් රෙදි කඩකින් කෆන් කිරීම අනිවාර්ය වේ. දේව දූත මුහම්මද්තුමාණන්ගේ දේශනාවලට අනුව ඉහ්රාම් ඇඳුමෙන් සිටින කෙනෙකු නම් ඔහු ජලයෙන් හා සිද්ර් පත්‍රවලින් ස්නානය කරනු ලැබ එම ඉහ්රාම් ඇඳුමෙන් ම හෝ වෙනත් යමකින් කෆන් කරනු ලැබිය යුතු ය. ඔහුගේ හිස හා මුහුණ වැසිය නොයුතු අතර ම ඔහුට සුවඳ විලවුන් ද නොගැල්විය යුතු ය. මන් ද යත් ඔහු අවසන් දිනයේ දී තල්බියා යන අල්ලාහ් මෙනෙහි කරනු ලබන ප්‍රකාශය තම මුවින් පවසමින් සිටින කෙනෙකු ලෙස නැගිටුවනු ලැබේ. ඉහ්රාම් ඇඳුමෙන් සිටින්නා කාන්තාවක් නම් ඇය සාමාන්‍ය කාන්තාවක කෆන් කරනු ලබන්නා සේ කෆන් කරනු ලැබිය යුතු අතර සුවඳ විලවුන් නොගැල්විය යුතු මෙන් ම නිකාබ් නමැති මුහුණු වැස්මකින් ඇගේ මුහුණ ද දෑත් වැස්මකින් ඇගේ දෑත ද වැසිය නොයුතු ය. මුහුණ හා දෑත කෆන් කරනු ලබන රෙදි කඩින් ම වැසිය යුතු ය.

හයවැනන්න: දේහය නෑවීමට, ඒ සඳහා සලාතය ඉටු කිරීමට හා එය වළ දැමීමට ඉතා සුදුසු ම උදවිය:

පිරිමි දේහයක දී ඔහු මිය යෑමට පෙර ඒ සඳහා අන්තිම කැමැත්ත ප්‍රකාශ කර සිටි අය ඒ සඳහා ප්‍රමුඛත්වය ගනු ඇත. පසු ව පියා, පසු ව සීයා, පසු ව සමීප ඥාතීන් පසු ව පිරිමියාගේ අයිතිය තුළ පරම්පරාවෙන් පැවත එන ඥාතීන් .

කාන්තා දේහයක් නම් එම කාන්තාව මිය යෑමට පෙර කවරෙකුට එම කටයුතු කිරීමට පැවරුවේ ද එම පුද්ගලයා මුල්තැන් ගනී. ඔහු නොමැති විට මිය ගිය කාන්තාවගේ මව ද අනතුරු ව ආච්චි ද ඉන් අනතුරු ව දූව ද යනුවෙන් ඥාතීත්වයේ සමීපභාවය අනුව සුදුසු ම පුද්ගලයා තීරණය වේ. ස්වාමි පුරුෂයාට තම භාර්යාව ද භාර්යාවට තම ස්වාමි පුරුෂයා ද ස්නානය කරවිය හැක. මන්ද යත් අබූ බක්ර්තුමාගේ දේහය එතුමාගේ භාර්යාව ද ෆාතිමා තුමියගේ දේහය එතුමියගේ සැමියා වන අලිතුමා ද ස්නානය කරවා ඇති බැවිනි.

සත්වැන්න: දේහයකට සලාත් ඉටු කරන ක්‍රමය

මෙම සලාතය තක්බීර් (අල්ලාහු අක්බර් යන ප්‍රකාශය) හතරකින් සමන්විත වේ. පළමු තක්බීරයෙන් පසු සූරා අල්ෆාතිහා කියවනු ලැබේ. ඒ සමඟ තවත් කෙටි සූරාවක් හෝ වැකියක් හෝ වැකි කිහිපයක් හෝ කියවනු ලැබුවේ නම් එය වඩාත් ප්‍රිජනක ය. පසු ව

දෙවන තක්බීරය පවසා, සලාතයේ තෂහ්හුද්හි දේව දූත මුහම්මද්තුමාණන් උදෙසා පවසන සලවාතය පැවසිය යුතු ය. තුන්වන තක්බීරය පැවසීමෙන් අනතුරු ව පහත ප්‍රාර්ථනාව පැවසිය යුතු ය.

﴿اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا وَذَكَرِنَا وَأُنْثَانَا اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَأَحْيِهِ عَلَى الْإِسْلَامِ وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَى الْإِيمَانِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ وَعَافِهِ وَاعْفُ عَنْهُ وَأَكْرِمْ نُزُلَهُ وَوَسِّعْ مُدْخَلَهُ وَاغْسِلْهُ بِالْمَاءِ وَالثَّلْجِ وَالْبَرَدِ وَنَقِّهِ مِنَ الْخَطَايَا كَمَا نَقَّيْتَ الثَّوْبَ الْأَبْيَضَ مِنَ الدَّنَسِ وَأَبْدِلْهُ دَارًا خَيْرًا مِنْ دَارِهِ وَأَهْلًا خَيْرًا مِنْ أَهْلِهِ وَزَوْجًا خَيْرًا مِنْ زَوْجِهِ وَأَدْخِلْهُ الْجَنَّةَ وَأَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَعَذَابِ النَّارِ وَافْسَحْ لَهُ فِي قَبْرِهِ وَنَوِّرْ لَهُ فِيهِ اللَّهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ وَلَا تُضِلَّنَا بَعْدَهُ﴾

“අල්ලාහුම්මග්ෆිර් ලිහයියිනා වමයියිතිනා වෂාහිදිනා වගාඉබිනා වසගීරනා වකබීරනා වදකරිනා වඋන්සානා, අල්ලාහුම්ම මන් අහ්යයිතනා මින්නා ෆඅහ්යිහි අලල් ඉස්ලාම්, වමන් තවෆ්ෆයිතහු මින්නා ෆතවෆ්ෆහු අලල් ඊමාන්, අල්ලාහුම්මග්ෆිර්ලහු වර්හම්හු වආෆිහි වඃෆු අන්හු ව අක්‍රිම් නු^{Z}සුලහු වවස්සිඃ මුද්කඃලහු වග්සිල්හු බිල් මාඉ වස්සල්ජි වල්බරද්, වනක්කිහි මිනල් කතායා කමා නක්කයිතස්සව්බල් අබ්යල මිනද් දනස්, ව අබ්දිල්හු දාරන් කයිරන් මින් දාරිහි ව අහ්ලන් කඃයිරන් මින් අහ්ලිහි ව අද්කිඃල්හුල්

ජන්නත, ව අඉද්හු මින් අදාබිල් කබ්රි ව අදාබින් නාර්, වෆ්සහ් ලහු ෆී කබ්රිහි වනව්විර් ලහු ෆීහි, අල්ලාහුම්ම ලා තහ්රිම්නා අජ්රහු වලා තුළිල්ලනා බඃදහ්"

තේරුම:- (ඕ අල්ලාහ්, අප අතුරින් ජීවත් ව සිටින උදවියට ද මරණයට පත් උදවියට ද අප ඉදිරියේ සිටින උදවියට ද අප ඉදිරියේ නොසිටින උදවියට ද කුඩා උදවියට ද වැඩිහිටි උදවියට ද පිරිමින්ට ද ස්ත්‍රීන්ට ද ඔබ පාපක්ෂමාව ලබා දෙනු මැනව! ඕ අල්ලාහ්, ඔබ ඔහු (මිය ගිය පුද්ගලයා) හට පාපක්ෂමාව ලබා දෙනු මැනව! ඔහුට කරුණාව දක්වනු මැනව! ඔහුට සුවය ලබා දී සමාව ලබා දෙනු මැනව! ඔහුගේ නිවහන අගනා ස්ථානයක් කරනු මැනව! ඔහු පිවිසෙන ස්ථානය එනම් මිනී වළ පුළුල් කරනු මැනව! ජලය, පිනි හා අයිස් මගින් ඔහු සෝදා හරිනු මැනව! කිලිටි වූ සුදු පැහැති වස්ත්‍රයක් කෙසේ පිරිසිදු කරනු ලබන්නේ ද එලෙස ම ඔහුගෙන් පාපයන්වලින් ඔහු ව පිරිසිදු කරනු මැනව! (මෙලොවෙහි) ඔහුට තිබූ නිවහනට වඩා යහපත් නිවහනක් ද ඔහුගේ පවුලට වඩා යහපත් පවුලක් ද ඔබ ඔහුට ලබා දෙනු මැනව! කබ්රයේ (මිනී වළ) වේදනාවෙන් හා අපායේ වේදනාවෙන් ඔහු මුදවා ගෙන, ස්වර්ගස්ථ කරනු මැනව! තව ද කබ්රය ඔහුට විස්තීර්ණ කර, කබ්රයේ දී ඔහුට ආලෝකය ලබා දෙනු මැනව! ඕ අල්ලාහ්, ඔහුගේ අවමඟුල් කටයුතුවලට

දායක වීමෙන් අපට හිමි යහඵල අපට ලබා දීමෙන් නොවළක්වනු මැනව! ඔහුගේ මරණයෙන් පසු අප නොමග යන තත්ත්වයට පත් නොකරනු මැනව!) පසු ව සිව්වන තක්බීරය පවසා, තම දකුණත පැත්තට එක් සලාමයක් දිය යුතු ය.

සෑම තක්බීරයක් සමග ම අත් දෙක එසවීම සතුටුදායක ය. කාන්තාවකගේ දේහයක් නම් එහි දී 'අල්ලාහුම්මග්ෆිර් ලහා...' යනුවෙන් ද දෙදෙනෙකුගේ දේහ වී නම් 'අල්ලාහුම්මග්ෆිර් ලහුමා...' යනුවෙන් ද ඊට වඩා අධික ප්‍රමාණයක් දේහ වී නම්, එහි දී 'අල්ලාහුම්මග්ෆිර් ලහුම්..." යනුවෙන් ද පැවසිය යුතු ය. එය දරුවකුගේ දේහයක් වී නම් ඔහුට සමාව අයදිමින් ප්‍රාර්ථනා කිරීම වෙනුවට මෙසේ පවසනු ලැබේ:

﴿اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ فَرَطًا وَذُخْرًا لِوَالِدَيْهِ وَشَفِيعًا مُّجَابًا اللَّهُمَّ ثَقِّلْ بِهِ مَوَازِينَهِمَا وَأَعْظِمْ بِهِ أُجُورَهُمَا وَأَلْحِقْهُ بِصَالِحِ سَلَفِ الْمُؤْمِنِينَ وَاجْعَلْهُ فِي كَفَالَةِ إِبْرَاهِيمَ وَقِهِ بِرَحْمَتِكَ عَذَابَ الْجَحِيمِ﴾

"අල්ලාහුම්මජ්අල්හු ෆරතන් ව දුහ්රන් ලිවාලිදයිහි, වෂෆීඅන් මුජාබා, අල්ලාහුම්ම සක්කිල් බිහි මවාසියිනහුමා, ව අඃලිම් බිහි උජූරහුමා, ව අල්හික්හු බිසාලිහි සලෆිල් මුඃමිනීන්, වජ්අල්හු ෆී කෆාලති ඉබ්රාහීම් අලයිහිස්සලාතු වස්සලාම්, වකිහි බිරහ්මතික අදාබල් ජහීම්."

තේරුම: (ඕ අල්ලාහ්, ඔබ එම දරුවා ඔහුගේ දෙමව්පියන්ට ඉතිරි කොට තබන ලද යහපතක් වශයෙන් ද (තමන්ගේ ඉල්ලීම අල්ලාහ් විසින්) පිළිගනු ලැබූ මැදිහත්කරුවෙකු ලෙසත් පත් කරනු මැනව! ඕ අල්ලාහ්, ඔහුගේ මරණය හේතුවෙන් ඔහුගේ දෙමව්පියන්ගේ (යහ අයහ කිරනු ලබන) තුලාවේ යහපත් පැත්තෙහි බර වැඩි කර, ඔවුන්ගේ යහපත දෙගුණ තෙගුණ කරනු මැනව! සැදැහැවත් විශ්වාස කරන්නන් සමඟ ඔහු එකතු කරනු මැනව! දේව දූත ඉබ්රාහීම්තුමාගේ භාරයේ ඔහු පත් කරනු මැන! ඔබගේ කරුණාව මගින් අපායේ වේදනාවෙන් ඔහු මුදවා ගනු මැන!)

පිරිමි දේහයක හිසට සමාන්තර ව හා ගැහැනු දේහයක මැද කොටසට සමාන්තර ව ඉමාම් සිට ගැනීම සුන්නාවකි. දේහ කිහිපයක් එකට එකතු වූ විටෙක ඉමාම්වරයාගේ ඉදිරිපස පිරිමි දේහය තැබිය යුතු අතර කාන්තා දේහය කිබ්ලාව දෙසට වන්නට තැබිය යුතු ය. ඔවුන් සමග පිරිමි දරුවකුගේ දේහයක් වී නම්, කාන්තා දේහයට පෙර එම පිරිමි දරුවාගේ දේහය ඉදිරියෙන් ද, පසු ව කාන්තා දේහය ද ඉන් පසු ගැහැනු දරුවාගේ දේහය ද තැබිය යුතුය. එමෙන්ම පිරිමි දරුවාගේ දේහයේ හිස පිරිමි දේහයේ හිසට සමාන්තර ව තැබිය යුතු අතර කාන්තා දේහයේ මැද

කොටස පිරිමි දේහයේ හිසට සමාන්තර ව තැබිය යුතු ය. මෙලෙස ගැහැනු දේහයේ හිසට සමාන්තර ව ගැහැනු දරුවාගේ හිස තැබිය යුතු ය. ඇගේ මැද කොටස පිරිමි දේහයේ හිසට සමාන්තර ව පවතී. සියලු ම සලාත් ඉටු කරන්නන් ඉමාම්ට පසුපසින් සිටිති. එහෙත් ඉමාම්ට පිටුපස කිසියම් කෙනෙක් සලාත් ඉටු කරන්නට තැනක් නොලැබුවේ නම්, ඔහු ඉමාම්ට දකුණු පසින් සිට ගනී.

අටවැන්න: දේහය වළ දැමීමේ ක්‍රමය

මිනිසකුගේ උසින් අඩක ප්‍රමාණයක් ගැඹුරට වළ හැරීම ආගමානුකූල කර ඇත. එහි දී ඇතුළට නෙරා ගිය (ලාච්චු හැඩයේ) කොටස කිබ්ලා දිසාවට සකස් කළ යුතු ය. එම වළ තුළ දේහය තැන්පත් කළ යුත්තේ දේහයේ දකුණු පැත්තෙනි. පසු ව කඵන් ඇඳුමේ ගැට ලිහා දමනු ලබන අතර එම රෙදි පටි ඉවත් නොකර තිබෙන පරිදි ම තිබෙන්නට හරී. පිරිමි දේහයක් හෝ වේවා කාන්තා දේහයක් හෝ වේවා ඔහුගේ මුහුණ නිරාවරණය නොකළ යුතු ය. ඉන්පසු ඒ මත පස් නොවැටෙන සේ ගඩොල් අතුරා ඒ මත මැටි ආලේප කර ආවරණය කරයි. ගඩොල් සඳහා පහසුකමක් නොලැබුණු විටෙක පස් වැටීමෙන් ආරක්ෂා වන පරිදි එවැනි ලෑලි හෝ ගල් හෝ කොට හෝ තබයි. පසු ව ඒ මත පස් හලයි. ඒ අවස්ථාවේ:

﴿بِسْمِ اللَّهِ وَعَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ﴾

"බිස්මිල්ලාහි වඅලා මිල්ලති රසූලිල්ලාහ්" යැයි පැවසීම සතුටුදායක ය.

වියතක තරම් ප්‍රමාණයක් මිණී වළ ඔසවා තබනු ලැබේ. පහසුකමක් ඇත්නම් ඒ මත බොරළු ගල් තබා පසු ව ජලය ඉසයි.

ජනාසාවට සහභාගී වූ අය කබ්රය අසල සිටගෙන මිය ගිය පුද්ගලයා වෙනුවෙන් ප්‍රාර්ථනා කිරීම ආගමානුකූල කර්තව්‍යයකි. දේව දූත මුහම්මද්තුමාණෝ දේහය වැළලීමෙන් අනතුරු ව ඒ අසලට වී, මෙසේ පැවසුහ.

﴿اسْتَغْفِرُوا لِأَخِيكُمْ وَاسْأَلُوا لَهُ التَّثْبِيتَ فَإِنَّهُ الْآنَ يُسْأَلُ﴾

"ඔබලාගේ සහෝදරයා වෙනුවෙන් පාපක්ෂමාව අයදින්න. (කබ්රයේ ප්‍රශ්න කිරීම්වල දී) ස්ථිර ව සිටීමට ප්‍රාර්ථනා කරන්න. ඔහු මේ අවස්ථාවේ දී ප්‍රශ්න කරනු ලබමින් සිටී."[1]

නවවැන්න: ජනාසා සලාතය ඉටු කිරීමට නොහැකි වූ උදවිය දේහය වැළලීමෙන් අනතුරු ව සලාත් ඉටු කිරීම සඳහා ඉස්ලාමය අනුමත කර තිබීම.

---

[1] ඉමාම් අබූ දාවූද් විසින් හදීස් අංක (3221) යටතේ හා ඉමාම් හාකිම් විසින් හදීස් අංක (3/399) යටතේ මෙය වාර්තා කර ඇත.

මන්ද යත් දේව දූත මුහම්මද්තුමාණෝ එසේ කර ඇත්තෝය. එහෙත් එසේ කිරීම දේහය වළලා මසක් ගතවන තුරු පමණක් වලංගු වේ. ඊට වඩා වැඩි කාලයක් ගත වූයේ නම් එසේ සලාතය කිරීම නොකළ යුතු ය. මන්ද යත් දේව දූත මුහම්මද්තුමාණන් දේහය වැළලීමෙන් මසකට පසු එසේ සලාතය කළ බවට කිසිදු සඳහනක් නොමැති නිසා ය.

දසවැන්න: මිනිසුන් වෙනුවෙන් ආහාර පිසීම මිය ගිය අයගේ නිවැසියන්ට යුතු කාර්යයක් නොවේ.

ජරීර් ඉබ්නු අබ්දුල්ලාහ් අල්බජලියි නමැති සහාබිවරයා (දේව දූත මුහම්මද්තුමාණන්ගේ සහගාමියා) මෙසේ පවසයි.

"දේහය වැළලීමෙන් පසු මිය ගිය පුද්ගලයාගේ නිවසට ගොස් එහි රැස්වීම හා ආහාර අනුභව කිරීම, 'අන්නියාහා' (මහා හඬින් විලාප දෙමින් හඬා වැටීම) යන නීතියට අන්තර්ගත වන්නක් බව අපි සැලකුවෙමු."[1]

ඉමාම් අහ්මද්තුමා මෙම හදීසය හසන් (පිළිගත හැකි) ගණයට අයත් හදීසයක් ලෙස තම මුස්නද් අහ්මද් ග්‍රන්ථයේ සඳහන් කරයි. අන්නියාහා යනු ඉස්ලාමයේ තහනම් කරන ලද කරුණකි. මිය ගිය

[1] ඉමාම් ඉබ්නු මාජා හදීස් අංක (1612) යටතේ ද ඉමාම් අහ්මද් හදීස් අංක (2/204) යටතේ ද මෙය වාර්තා කර ඇත.

පුද්ගලයාගේ නිවසේ උදවිය හා අමුත්තන් වෙනුවෙන් ආහාර පිළියෙල කිරීම මිය ගිය පුද්ගලයාගේ ඥාතීන්ටත් අසල්වැසියන්ටත් ආගමානුකූල කරුණක් වේ. මන්ද දේව දූත මුහම්මද්තුමාණන්ට ෂාම් දේශයේ මරණයට පත් ජඃෆර් බින් අබී තාලිබ්තුමාගේ මරණය පිළිබඳ පුවත ආරංචි වූ අවස්ථාවේ දී දේව දූත මුහම්මද්තුමාණෝ ජඃෆර්තුමාගේ පවුලේ උදවිය වෙනුවෙන් ආහාර පිළියෙල කරන මෙන් තම පවුලට අණ කළහ. තව ද එතුමාණෝ මෙසේ ද ප්‍රකාශ කළහ.

﴿فَقَدْ أَتَاهُمْ مَا يَشْغَلُهُمْ﴾

"ඔවුන් වෙත ඔවුන් කාර්යබහුල කරවන කරුණක් සිදු ව ඇත."[1]

මිය ගිය පුද්ගලයාගේ නිවසේ උදවිය තමන්ට දානයක් ලෙස ලැබුණු ආහාර තමන්ගේ අසල්වැසියන් හා ඥාතීන් සමඟ බෙදා හදා ගනිමින් අනුභව කිරීමෙහි කිසිදු වරදක් නොමැත. එහෙත් ඒ සඳහා වෙන් වූ නිශ්චිත කාලවේලාවක් පිළිබඳ ඉස්ලාමයේ සඳහන් නොවේ.

---

[1] මුස්ලිම්: 'අල්-ජනාඉස්' (976), අන්-නසාඊ : 'අල්-ජනාඉස්' (2034), අබූ දාවූද්: 'අල්-ජනාඉස්' (3234), ඉබ්නු මාජා: 'මා ජාඅ ෆිල් ජනාඉස්' (1569), අහ්මද් (2/441).

එකොළොස් වැන්න: කාන්තාවක් ඇගේ ස්වාමි පුරුෂයා වෙනුවෙන් හෝ ඇය ගර්භිණී තත්ත්වයක සිටියේ නම් හැර මිය ගිය කෙනෙක් වෙනුවෙන් දින තුනකට වඩා අධික කාලයක් වැලපීමට ඇයට අවසර නැත.

සැබැවින් ම ඇයට අනිවාර්ය වනුයේ මාස හතරක් සහ තවත් දින දහයක් පොරොත්තු වී, එසේ තම ශෝකය පළ කර සිටීම ය. එහෙත් ඇය ගර්භිණී කාන්තාවක් නම් ඇය ප්‍රසූත කිරීමත් සමග එය අවසන් වනු ඇත. ඒ ගැන නබි (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් ප්‍රකාශ කර ඇති බැවිනි.

පිරිමියෙක් නම් කිසිදු කෙනෙකුගේ මරණයක් වෙනුවෙන් එලෙස සිටීම අනුමත නොවේ.

දොළොස්වැන්න: පිරිමින් එම වේලාවේ කබ්ර් ස්ථානයට යාම, අවසානයේ මිය ගිය උදවිය වෙනුවෙන් ප්‍රාර්ථනා කිරීම, අල්ලාහ්ගේ කරුණාව ඔවුන් වෙනුවෙන් පැතීම, මරණය හා ඉන් පසු මුහුණ දීමට සිදු වන දෑ ගැන සිහි කැඳවීම යනාදි කරුණු ආගමානුකූල කර ඇත.

නබි (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් ඒ ගැන මෙසේ සඳහන් කර ඇත.

﴿زُورُوا الْقُبُورَ فَإِنَّهَا تُذَكِّرُكُمُ الآخِرَةَ﴾

"නුඹලා කබ්ර් එනම් මිනී වළවල් වෙත යන්න. සැබැවින් ම නුඹලාට එය පරලොව පිළිබඳ සිහිපත් කර දෙනු ඇත."[1] ඉමාම් මුස්ලිම්තුමා සිය සහීහ් ග්‍රන්ථයේ මෙය වාර්තා කර ඇත.

දේව දූත මුහම්මද්තුමාණෝ තම සහගාමීන්ට, කබ්ර් වෙත ගියේ නම් මෙලෙස පවසන මෙන් ඉගැන්වූහ.

﴿السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ وَإِنَّا إِنْ شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَاحِقُونَ نَسْأَلُ اللَّهَ لَنَا وَلَكُمُ الْعَافِيَةَ يَرْحَمُ اللَّهُ الْمُتَقَدِّمِينَ مِنَّا وَالْمُسْتَأْخِرِينَ﴾

"අස්සලාමු අලෛකුම් අහ්ලද්දියාරි මිනල් මුඃමිනීන වල්මුස්ලිමීන, වඉන්නා ඉන්ෂා අල්ලාහ් බිකුම් ලාහිකූන්, නස්අලුල්ලාහ ලනා වලකුම් අල් ආෆියාහ්, යර්හමුල්ලාහුල් මුතකද්දිමීන මින්නා වල්මුස්තඃහිරීන්."

තේරුම: (විශ්වාසවන්තයින්ගෙන් හා මුස්ලිම්වරුන්ගෙන් යුත් නිවැසියනි! ඔබලාට ශාන්තිය හිමි වේවා! අපි ද ඉන්ෂා අල්ලාහ් ඔබත් සමඟ එක්වන්නෙමු. අපටත් ඔබලාටත් අල්ලාහ්ගෙන් ආරක්ෂා සුවය පතන්නෙමු. අප අතුරින් මෙහි පෙර

[1] මෙය ඉබ්නු මාජා හදීස් අංක (1569) යටතේ සඳහන් කර ඇති අතර ඉමාම් අල්-අල්බානීතුමා මෙය සහීහ් හදීසයක් බව සහතික කර ඇත.

පැමිණි අයටත් පසු ව පැමිණෙන අයටත් අල්ලාහ් කරුණාව දක්වන සේක්වා!)[1]

කාන්තාවන් වනාහි, ඔවුන් කබ්ර් ස්ථාන වෙත යෑම සුදුසු වන්නේ නැත. මක් නිසා ද යත් අල්ලාහ්ගේ දූතයාණෝ (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) කබ්ර් බැහැ දකින්නට යන කාන්තාවන්ට අනුමැතිය නොදුන් නිසා ය. ඊට හේතුව ඔවුන් එසේ කබ්ර් වෙත යෑමේ දී අර්බුධ ඇති වීමේ හා ඔවුන් තුළ ඇති අඩු ඉවසීමේ බිය නිසාවෙනි. එමෙන් ම කබ්ර් ස්ථානය දක්වා දේහය පසුපසින් යෑම ද ඔවුනට අනුමත නැත. හේතුව අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන් ඒ ගැන ඔවුනට තහනම් කර ඇති බැවිනි. මස්ජිදයේ හෝ සලාත් ඉටු කරන වෙනත් ස්ථානයක හෝ ජනාසා සලාතය ඉටු කිරීම පිරිමි හා කාන්තා දෙපාර්ශ්වයට ද ආගමානුකූල කරන ලද්දකි.

[1] මෙය ඉමාම් මුස්ලිම් විසින් හදීස් අංක (975) යටතේ වාර්තා කර ඇත.

“මෙය මා හට එකතු කරගැනීමට හැකි වූ කරුණු කිහිපයකි. අපගේ දේව දූත මුහම්මද්තුමාණන්ටත් එතුමාගේ පවුලේ උදවියටත් එතුමාගේ සහගාමීන්ටත් අල්ලාහ්ගේ ශාන්තිය පහළ කරන සේක්වා!”

පටුන

කර්තෘගේ පෙරවදන 2

පළමු පාඩම සූරා අල්-ෆාතිහා සහ කෙටි සූරාවන් 3

දෙවන පාඩම ඉස්ලාමයේ මූලිකාංග..................................3

තුන්වන පාඩම: ඊමාන්හි මූලිකාංග 5

සිව්වැනි පාඩම: තව්හීද්හි කොටස් හා ෂිර්ක්හි කොටස්.........5

පස්වන පාඩම: අල්-ඉහ්සාන්...14

හයවන පාඩම: සලාතයේ කොන්දේසි............................14

හත්වන පාඩම: සලාතයේ මූලිකාංග 14

අටවන පාඩම: සලාතයේ අනිවාර්ය ක්‍රියා........................15

නවවන පාඩම: තෂහ්හුද් (සාක්ෂියේ ප්‍රකාශ දෙක) පැහැදිලි කිරීම 16

දහවන පාඩම: සලාතයේ සුන්නත් (නබි පිළිවෙත්) 20

එකොළොස්වන පාඩම: සලාතය නිෂ්ඵල කරන ක්‍රියා.........23

දොළොස්වන පාඩම්: වුළූ (අර්ධ දෝවනයෙ)හි කොන්දේසි 24

දහතුන්වන පාඩම: වුළූහි අනිවාර්ය ක්‍රියා........................24

දහහතරවන පාඩම: වුළූ අවලංගු කරන කරුණු 25

පහළොස්වන පාඩම: සෑම මුස්ලිම්වරයෙකුට ම අනුමත සදාචාරාත්මක කරුණු පිළිපැදීම.....................................27

දහසයවන පාඩම: ඉස්ලාමීය ආචාර විධිවලට අනුකූල වීම...27

දහහත්වන පාඩම: ෂිර්කයෙන් වැළකී සිටීම හා පාපකම්වල වර්ග...29

දහඅටවන පාඩම: මිය ගිය දේහය සූදානම් කිරීම ඒ කෙරෙහි සලාත් ඉටු කිරීම හා එය වළ දැමීම 30

පටුන...47

رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

رسالة الحرمين

Message of The Two Holy Mosques

Shar'i guidance content for the visitors of the Holy Mosque
and the Prophet's Mosque in languages